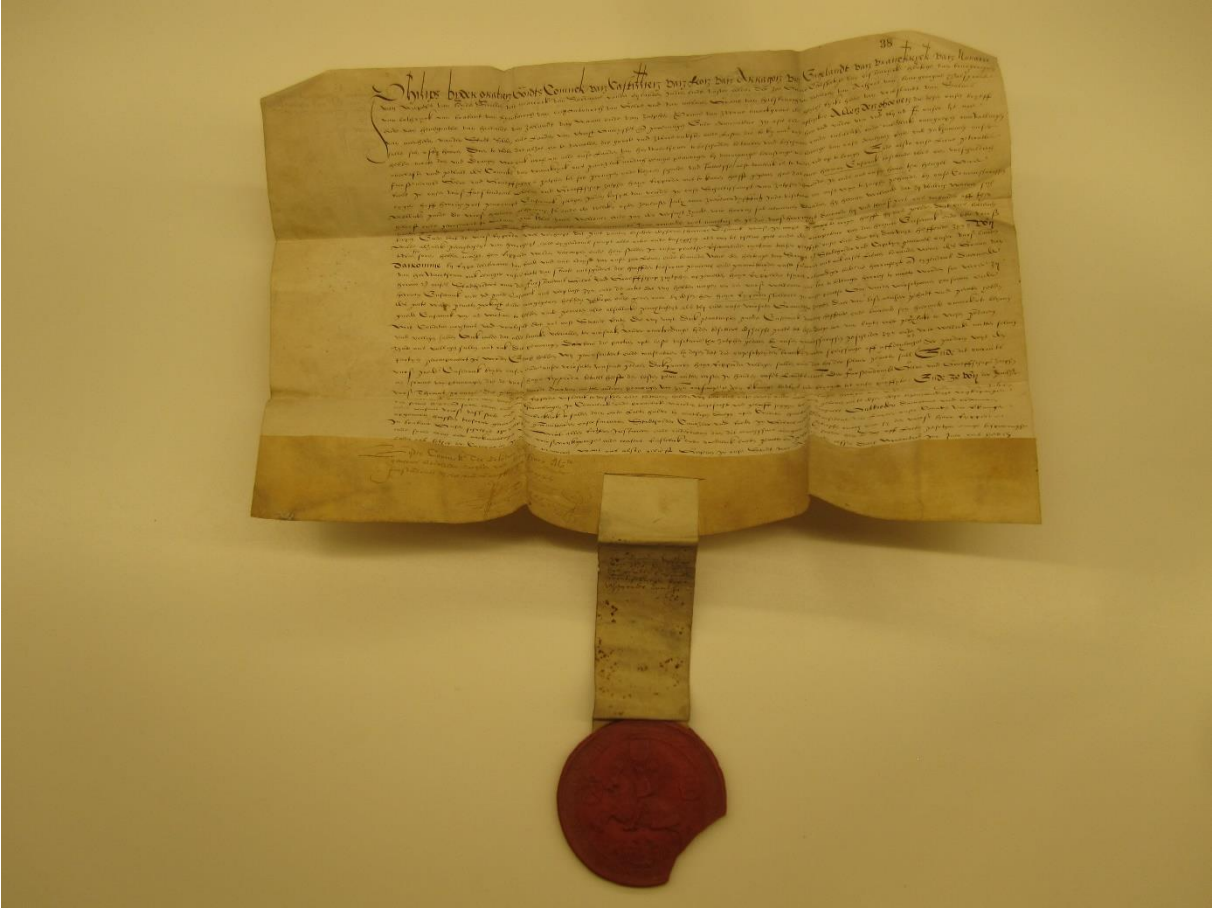

Gelders Archief, toegang 0556 (Huis Verwolde), inventarisnummer 1207, regest 11 november 1557

Vrijkoop door Hayo Ripperda van het hofhorige goed Enserinck, gelegen in het kerspel Vorden, buurschap Delden

transcriptie

1 Philips, bij der gratien Goidts Coninck van Castillien, van Leon, van Arragon, van Engelandt,
van Vranckrijck, van Navarre,
2 van Napels, van beyde Sicillien, van Maurck [*Marokko*], van Sardayne, vanden eylanden
Indien ende vaster eerden der zee oceane, Eerdshertoge van Oistenrijck, hertoge van
Bourgomgnen,
3 van Lothryck [*Lotharingen*], van Brabant, van Lymbourch, van Luxembourch, van Gelre und
van Melanen [*Milaan*], Grave van Habsbourch, van Vlaendren, van Arthois, van
Bourgomgnen Palsgrave
4 ende van Henegouwe, van Hollandt, van Zeelandt, van Namen ende van Zutphen, Grave van
Zwane, Marckgrave des heylichs rijcks, Heere van Vrieslandt, van Salms,
5 van Mechelen, vander stadt Stelen ende landen van Utrecht, Overijssel en[de] Groeningen
ende dominateur in Asie ende Affricke, allen den ghoenen die desen onsen bryeff
6 sullen sien ofte hooren: Doen to weten dat alzo om te vervallen die groote und zware
onkosten ende lasten die R[oomsche] Key[serlicke] Ma[jesty]t onse heere und vader voir
und Wij av in onser tijt nae
7 hebben moeten doen und draegen, woe oick noch om alle onse landen van herwaerts over
to beschudden, bewaren und beschermen vanden onbillicken ende onredelicken overgrepen
[*onrechtmatige*] overvallingen,
8 overlsten und gewalt des Conincks van Vranckrijck ons gantz oick noodich eenige
pennongen bij vercoopinge belastinge und beleninge van onser domeynen renten und
inkhommen onser
9 Furstendombs Gelre und Graeffschap Zutphens tot soe geringen ende kleynen schaeden und
interesse alst dointlick is to vanden vad op to bringen. Ende alsoe onse lieve getrouwe
10 raedt in onsen voirs[chreven] Furstendomb Gelre und Graeffschap Zutphen Hayo Ripperda
ons to kennen heefft gegeven hoe dat eener Herman Enserinck besittende was een
volschuldich
11 eygen hoff hoorich guet genoempt Enserinck, gelegen inden kerspel van Voirden in onsen
scholtissamt van Zutphen, hoorende in ende nae onsen hove tho Hengel, nae
12 wellicks guede de voirs[chreven] Herman gehoirich is ende den welcken opten zevensten july
anno zoevenenvijftich inde visitacie¹ van onsen wegen to Zutphen gehouden bij onse
commissarissen
13 geloeft ende geconsenteert is datmen zijne twee zoner Wellemer ende Jan als versocht
zijnde voir hoorich sal aennemen daerdien hij Herman verclaerde dat zij willich waeren sich
14 naeden guede hoorich to geven. Ende want opgemelte Herman overmits zijne armoede nyet
machtich en is die vurs[chreven] hooricheyt dairmede hij und tvoirs[chreven] guet ons
verbonden aff tho
15 kopen. Ende dat de voirs[chreven] Ryperda wel verhoept dit guet vanden besitter desselven,
Herman Enserinck voirs[chreven], in coope in te krijgen, heefft hij ons gebeden dat ons
believen
16 wilde alzulcke gerechticheyt van hooricheyt ende eygendomb sampt alle actie ende
toesegghen als Wij tot tselve goet ende den occupateur [*bezitter*] van dien Herman Enserinck
ende totte voirs[chreven]

---

¹ Ondervraging van horigen omtrent de toestand van het horige goed, in dit geval op 5, 6 en 7 juli 1557.

17 twee sijne sonen hebben moegen hem Ripperda wolden vercoopen ende hem stellen in
onser plaetse, reserverende nyetmin tonsen profijte onse rente die Wij daeruuyt heffende
zijn. Wij
18 dairomme bij rijpe deliberacie [*overweging*] van raede und mit advyse van onsen zeer lieven
ende beminden neve den Hertonge van Savoye² e[nde] stadtholder und capiteyn generael
onser vurs[chreven] landen,
19 van herwaertsover oick eeniger onses Raedts van Staete, mitsgaders der hooffden tresorier
generael ende gecommiteerden onser financiën mit oick onses lieven beminden neven des
Graven van
20 Hoirne³ e[nde] onses stadtholders over den Furstendomb Gelre und Graeffschap Zutphen,
opgemelten Hayo Rypperda tsijner oetmoediger bedede die hooricheyt en[de] eygendomb,
daermede
21 Herman Enserinck ende id guedt Enserinck ons verplicht zijn, ende de actie die Wij hebben
mogen om den vurs[chreven] Wellemer ende Jan to dwingen hoorich to moeten worden soo
verre zij
22 des goets willen genitten, verkocht ende overgegeven hebben, verkoopen ende geven over
bij desen hem Hayo Ryperda stellende in onse plaetse om vanden voirschreven personen
ende
23 guede Enserinck van av voirtaen to hebben ende genieten alle alsullicke gerechticheyt als Wij
ende onse voirsaten Graven tho Zutphen daer van biss aenheer [*tot nu toe*] gehadt und
genoten hebben.
24 Mit conditiën nochtans und voirbehalt dat ons onse staende renten die Wij uuyt dick [*vaak*]
genoempts guede Enserinck jaerlicx heffende ende buerende sijn hiermede onverkort blijven
und volligen sullen. Oick mede dat alle bruecken [*boetes*] vervallen ter oirsaecken vander
overtredinge bijden besitters desselffs guets tot dyen daege toe van buyten echte⁴ gehylickt
to wesen gedaen
25 zijnde ons volligen sullen mit oick die pennongen daervoor die partien opte leste visitacie tho
Zutphen gedaen bij onse commissarissen gescheiden [*opgelegd*] zijn ende voir wellick mitten
selven
27 partijen gecomponeert [*een schikking getroffen*] is worden. Edoch hebben Wij geconsenteert
[*ermee ingestemd*] ende consenteren Wij bij desen dat die ongescheyden bruecken vander
splissinge off affdeylinge der guederen uuyt den
28 vurs[chreven] guede Enserinck buyten onsen ende onser voirsaten consente gedaen oick
gerurten [*genoemde*] Hayo Ripperda volligen sullen ende dat hij derselver genieten sall. Ende
dat overmits
29 een somme van pennongen die de vurs[chreven] Hayo Ripperda betaelt heeft, den lesten
penn[ong] mitten eersten, in handen onses landtrentm[eeste]rs der Furstendombs Gelre und
Graeffschap Zutphen
30 vurs[chreven], Thomas Gramaye, die gehouden worde dairvan mitten anderen pennongen
van zijn ontvange te doen rekeninge, bewijs ende relycqua [*overschot*] tot onsen proffijte.
Ende zo vo[re]n der gantzer

---

² Emanuel Filibert van Savoye (1528-1580), landvoogd van de Nederlanden van 1555 tot 1559. Zijn moeder, Beatrix van Portugal, was een schoonzus van Keizer Karel V.

³ Filips van Montmorency (1524-1568), graaf van Horne, stadhouder van Gelre vanaf 1555.

⁴ De 'echte' was de groep horigen die behoorde onder eenzelfde hof. Een huwelijk met iemand van buiten die groep behoefde toestemming van de hofheer.

- 31 meynongh und willen sijn den voirs[chreven] Hayo Ripperda vastelick to versekeren ende
bewaren, hebben Wij voir ons, onse erven ende naecommelingen Hertogen van Gelre ende
Graven van Zutphen
- 32 den selven Hayo en[de] sijnen erven ende naekhommelingen in coninclicke ende princelicke
woirden toegesacht und gelooft segghen toe und geloven mits desen dese tegenwoirdige
vrijkopinge
- 33 ende consent voirs[chreven] vast, stede ende onverbrellick to sullen doen ende laeten
halden ten eeuwigen daegen opten conditien hiervoren verhaelt. Ontbieden dairomme und
ordonneren
- 34 opgemelten hoofden tresorier generael ende geco[m]mitteerden onser financien,
Stadtholder, Cantzler und Raeden in Gelrelandt, President und luyden onser camere van
rekeninge
- 35 in Brabant, Onsen scholtis tho Zutphen --- voirt allen richteren justicieren ende onderdaenen
dien dit eenichssins aengaen ofte betreffen mach dat sij den voirs[chreven] Hayo Rypperde
ende sijnen erven ende naekummelingen vande voirs[chreven] vrijkopinge ende consent
rustelick ende vredelick laeten genieten en[de] gebruycken sonder hem te doen off laeten
geschien eenige bespierunghe [*verhinderung*]
- 37 hinder off letsel ter contrarie in eeniger manieren, want ons alsoe gelieft. Gegeven in onse
stadt van Arnhem den elfften dach novembris int jaer ons Heeren [*1557; jaartal weggevallen*
onder de omgevouwen rand].

op de omgevouwen rand staat:

Bijden Coninck ter relation van sijner Ma[jestey]ts
Generael Stadtholder Cantzler und Raed der
Furstendombs Gelre und Graeffschap Zutphen
[getekend] C. Roos

A.C.J. Viersen, 21 december 2018